

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08 in 8/11) - v nadaljevanju ZVKD-1, 19. člena Statuta Občine Brežice (Uradni list RS, št. 10/09 in 3/10) ter Strokovnih osnov za razglasitev dveh cerkva v župniji Cerklje ob Krki, Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območne enote Novo mesto št. BR-13/2009-RP, izdelanih v mesecu marcu 2009, je Občinski svet Občine Brežice na svoji 5. redni seji, dne 28.02.2011, sprejel

ODLOK
o razglasitvi Cerkve sv. Marka v Cerkljah ob Krki za kulturni spomenik lokalnega pomena

1.

Z namenom, da se ohranijo zgodovinske, kulturne, umetnostno-arhitekturne, zgodovinske in estetske vrednote ter zagotovi nadaljnji obstoj, se za kulturni spomenik lokalnega pomena z lastnostmi umetnostno arhitekturnega spomenika in zgodovinskega spomenika razglasi enoto dediščine:

Cerklje ob Krki – Cerkev sv. Marka (EŠD 1700).

Spomenik stoji na parcelni številki 5567 - del, na katerem stoji objekt, k.o. 1302 Cerklje ob Krki.

Cerkev stoji na jugovzhodnem robu naselja in je orientirana sever-jug. Cerkev prvič omenja Valvasor leta 1689, ki pravi ,da je bila cerkev posvečena leta 1611. Gre za sedež vikariata župnije v Leskovcu, samostojna župnija pa je od leta 1863. Leta 1905 so na mestu starejše prednice zgradili današnjo stavbo, ki je bila posvečena leto kasneje.

Stavba predstavlja tip dvoranske novo baročne cerkve s polkrožno zaključenim prezbiterijem in dvema stranskima kapelama. Zvonik stoji levo od vhodnega pročelja. Zunanjščino zaznamujejo zlasti s pilastri členjena vhodna fasada, ki posnema baročne kulisne fasade s pilastrsko členjenim spodnjim delom in tempeljsko zasnovanim zgornjim zaključkom. Notranjščino zaznamuje dvoranska prostornina, obokana s t.i. češkimi kapami, stene pa členijo izraziti dvojni pilastri. Nad vhodom se dviga pevska empora, ki s prednje strani sloni na dveh kamnitih stebrih. Med sestavne dele stavbe sodijo vitraji, ki so razen dveh originalnih zasteklitev v ladji in na vhodni strani delo slikarja Staneta Kregarja iz leta 1972. V stilizirani obliki so upodobljeni Oznanenje, Križanje, Vstajenje, Večerja v Emavsu, Čudež v Kani, Binkošti, Oljska gora in Abrahamova zgodba. Od oltarjev je potrebno najprej omeniti glavnega, ki ga sestavljajo tabernakelj iz časa zidave cerkve in slike Staneta Kregarja, ki predstavljajo sv. Cirila in Metoda, sv. Marka, sv. Jožefa in v sredini Mati božjo. Stranska oltarja sta iz časa gradnje cerkve. Levi je posvečen Žalostni Materi božji, na oltarju pa sta še kipa sv. Marije Magdalene. Desni oltar je posvečen sv. Družini, na oltarju pa sta še kipa sv. Antona Padovanskega in Antona Puščavnika. Od ostale opreme so omembe vredne orgle, ki glede na neoklasicistični slog izvirajo še iz 19. stoletja.

2.

Opis objekta, ki utemeljuje razglasitev za spomenik lokalnega pomena:

Stavba predstavlja ambicioznejše zastavljeno novobaročno stavbo, ki jo poleg fasade odlikuje zlasti razgibana notranjščina. Razvojno gledano sicer stavba ne vnaša nekih novih elementov, vendar lepo ponazarja trdno zasidranost naročnikov k tradiciji uveljavljanja historičnih slogov. Posebno vrednost cerkvi pa poleg prvotne opreme dajejo zlasti Kregarjevi

vitraji in slike glavnega oltarja. Zlasti vitraji sodijo v značilen slikarjev opus tovrstnih likovnih elementov, ki tako likovno kot barvno odlično ustrezajo cerkveni prostornini.

Cerkev ima zaradi kulturnih, umetnostno-arhitekturnih, zgodovinskih in drugih lastnosti poseben pomen, zato jo je potrebno razglasiti za kulturni spomenik lokalnega pomena z lastnostmi umetnostno-arhitekturnega spomenika in zgodovinskega spomenika.

3.

Varovano območje kulturnega spomenika obsega parcelo številka *5567 - del, na katerem stoji objekt, k.o. 1302, ki je vrisana na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 394, le-ta je sestavni del tega Odloka.

Vplivno območje spomenika bo skupaj z varstvenim režimom vplivnega območja, v primeru, če bo izkazano, da je to zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti spomenika potrebno, določeno z dopolnitvijo k temu odloku.

4.

Varovano območje kulturnega spomenika, definirano v prejšnjem členu, se varuje kot celota, za varovanje spomenika pa velja režim, ki ohranja spomenik v njegovi avtentični pričevalnosti. Za vsako spremembo funkcije kulturnega spomenika ali njegovega dela in za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali zemljišče, je potrebno predhodno pisno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

Spomenik se varuje v skladu z določili ZVKD-1 in se v skladu z 9. členom tega zakona vpiše v Register nepremične kulturne dediščine.

Varstveni režim za varovano območje določa:

- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih in zgodovinskih vrednot spomenika v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt;
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika, razvidnih iz opisa;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe spomenika,
- prepoved vseh predelav zaščitenih gabaritov, tlorisov in drugih značilnih stilnih elementov spomenika;
- prepoved vseh posegov v arheološke plasti spomenika razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije;
- znotraj varovanega območja spomenika je prepovedano postavljanje objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nosilci reklam, anten in ostalih naprav, razen v primerih, ki jih na podlagi kulturnovarstvenih pogojev s kulturnovarstvenim soglasjem odobri Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov in dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitet;
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demografskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti;
- za vsako spremembo funkcije kulturnega spomenika ali njegovega dela in za vsak poseg v spomenik in njegove dele ali vplivno območje je v skladu z 28., 29. in 30. členom ZVKD-1 potrebno pridobiti predhodne kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

5.

Po predhodnem soglasju Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je mogoče na spomeniku izvajati prenovitvena oziroma sanacijska dela, restavratorske posege in dela vzdrževalnega značaja v dobrobiti ohranjanja obstoječih kvalitete in njihovih dopolnitev, ki se natančneje definirajo v konservatorskem programu, ki jih izdelava Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

Vsi posegi se izvajajo v skladu z obstoječimi pravnimi predpisi ter smernicami, pogoji in soglasjem pristojne območne enote zavoda za varstvo kulturne dediščine.

6.

ZVKD-1 določa podrobnejše pogoje za raziskovanje, načine vzdrževanja, pogoje za posege, fizično zavarovanje, pravni promet, način upravljanja in rabe spomenika, dostopnost spomenika za javnost in časovne okvire dostopnosti, posamezne druge ukrepe in prepovedi za učinkovito varstvo spomenika.

Varstveni režim lahko omejuje lastninsko pravico le v obsegu, ki je nujen za izvajanje varstva spomenika.

Varovano območje se vrtiše na karto načrta parcel Geodetske uprave RS.

7.

Upravljanje spomenika izvaja lastnik nepremičnin, ki so razglašene kot kulturni spomenik lokalnega pomena. Upravljanje izvaja upravljalec ob strokovni pomoči zavoda, ki je izdal strokovne podlage za razglasitev spomenika.

8.

V skladu z določiti 13. člena ZVKD-1 se pravni status nepremičnega spomenika zaznamuje v zemljiški knjigi kot zaznamba nepremičnega spomenika na podlagi akta o razglasitvi.

9.

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja inšpektor, pristojen za dediščino.

10.

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 620-2/2009
Datum: 11.02.2011

Občina Brežice
Župan
Ivan Molan